

Ablak a Bartókra – Ingyenes négy napos helytörténeti, kulturális fesztivál magyar és külföldi művészekkel

Először rendeznek kulturális múltidéző, a jelenre reflektáló és jövőformáló ingyenes helytörténeti fesztiválsorozatot Ablak a Bartókra címmel a főváros XI. kerületében május 30-ától június 2-ig – jelentette be az Eleven Blokk Művészeti Alapítvány. A négynapos rendezvény egyebek mellett a Bartók Béla út és környéke kulturális életének, illetve helyszíneinek - köztük egykori központjának, a Hadik kávéháznak - állít emléket, valamint az azóta átalakult, de újra nyüzsgő kulturális helyszínek bemutatására vállalkozik. A Bartók-negyedbeli művészeti projektek mellett a fesztivált világhírű előadók és előadások töltik meg magas színvonalú művészeti értékkel. Willi Dorner: Bodies in urban spaces performansza magyar táncosokkal a városi terek és az ember viszonyát ábrázolja, a Secret Mapping Experiment használaton kívüli épületeket és természeti képződményeket öltöztet különleges fénykosztümbe. A Kiegészítő Izzók rendhagyó vizuális kalandra invitálja az érdeklődőket. Lesz helytörténeti séta a Budasteppelel, interaktív városi hangjáték, és képzőművészeti vacsoraprojekt is. A helytörténeti fesztivál az Európai Unió Creative Spirit URBACT programjának záróeseménye, amely Újbuda Önkormányzata, a Nemzeti Kulturális Alap, az Osztrák Kulturális Fórum, a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem és a Trafó Kortárs Művészetek Háza támogatásával valósul meg.

A hagyományteremtő jelleggel megrendezésre kerülő Ablak a Bartókra fesztivál egyik fő célja, hogy prezentálják, hogyan lehet kiüresedett városi tereket élettel, kultúrával megtölteni. A május 30. és június 2. közötti ingyenes rendezvényre látogatók megismerkedhetnek a Bartók Béla út korábban üresen álló, mára közösségi vagy művészeti alkotó-, kiállítótérként funkcionáló helyszíneivel, magyar és nemzetközi előadóművészek produkcióit tekinthetik meg, vezetett sétákon ismerkedhetnek a környék történelmével és interaktív kiállításon tesztelhetik saját kreativitásukat.

A kiüresedett városi terek kulturális, közösségi újrahasznosítását a fesztivált is szervező Bartók-negyed menedzseli, melynek alapítói Mátyási Péter, Ongjerth Dániel és Pap Lénárd. Az Ablak a Bartókra művészeti vezetője, Ongjerth Dániel szerint a rendezvénnyel arra (is) próbálják felhívni a figyelmet, hogy a lakókörnyezet személyes történetekkel, beszélgetésekkel, vezetett sétákkal újra felfedezett múltja, a jelenben lévő lehetőségek megismerése egész kerületrészek jövőbeni arculatát, végső soron az ott élők környezetét is meghatározhatja. „Az itt lakóknak odatartozási, összetartozási élményt adhat, amely minden közösség teremtő,

összetartó ereje, és ezek az élmények valamennyiünk életét gazdagabbá teszik. Az idelátogatóknak pedig a környék megismerésén túl jó példával is szolgálhatnak. A kor egyik jellemzője, hogy a városban lakó ember ma már alig ismeri lakókörnyezetét, pedig közös múltunk megismerése, a jelen közös megélése egy tartalmasabb jövőt vázol fel, amelyben élettel telhetnek meg a ma még üres, kihasználatlan helyszínek” – mondta Ongjerth Dániel. Megjegyezte azt is, az üres ingatlanok felújítása, hasznosítása stratégiai kérdés is, mivel hatalmas önkormányzati vagyon áll kihasználatlanul, sőt rezsiköltséget termel. „Egyértelmű, hogy a probléma vagyongazdálkodási és közösségi szintű megoldást igényel, és ezt mára a fővárosi szakértők is látják” – tette hozzá.

Ongjerth Dániel kifejtette, hogy az Eleven Blokk Művészeti Alapítvány urbanisztikai kísérleteként létrehozott Bartók-negyed egy kulturális inkubátorterület, ami egyszerre szól a forrásaink jobb kihasználásáról, a városi élet jövőjéről, a művészetben rejlő közösségformáló erőről, az identitásról, a részvételről és az egyéni felelősségvállalás fontosságáról. A Bartók-negyed egy 2013-ban alapított városi hálózat, amely hosszú ideig üresen álló ingatlanokban tart fenn közösségi tereket és szervez programokat. A Bartók Béla út közvetlen szomszédságában üzemeltet 8 helyiséget közel 1000 négyzetméteren, ahol harminc, a legkülönbözőbb területekről érkező fiatal művész és kreatív végzi napi munkáját, létrehozva egy egyedülálló közösséget Buda belvárosi részén. A Bartók-negyed infrastruktúrát épít művészeknek: műtermeket, és kiállítóteret üzemeltet, az artist-in-residence Program keretében külföldi művészeket lát vendégül, kiállításokat, tanulmányutakat szervez Budapesten és Európa más nagyvárosaiban, kapcsolataival segíti az itt alkotókat és a hazai vizuális művészeti közeget. A Bartók-negyed alapító-művészeti vezetője, az Eleven Blokk Művészeti Alapítvány kuratóriumi tagja szerint a rendezvénysorozat bemutatásával az is céljuk, hogy a kezdeményezés országos hálózattá nője ki magát, és ösztönözzék, hogy minden nagyvárosban támogassák a helyi alkotóközösségeket.

PROGRAMOK

Az Ablak a Bartókra – Helytörténeti fesztivál szervezője a Bartók-negyed, amelynek fenntartója az Eleven Blokk Alapítvány, a Bartók Béla Boulevard tagja. A rendhagyó rendezvénysorozat Újbuda Önkormányzatának megbízásából az Európai Unió Creative Spirit URBACT programjának záróeseményeként valósul meg. A fesztivál az Eleven Tavasszal egy időben, párhuzamosan zajlik. Az idej Ablak a Bartókra első eleme lesz az ezentúl évente jelentkező eseménysorozatnak, amely a kreativitásról, az örömről és együttlétről szól, és a környéken fellelhető tudásból és információkból szövi újra az utca és a környéke történetét. A 2019-es 15 program három tematikus egységbe szerveződik. A művészeti programok és események keretében a Bartók-negyedbeli művészeti projektek mutatkoznak be. A vezetett séták a szórakoztató tudásátadást, informális oktatást szolgálják helyiek bevonásával, a közösségi programok keretében pedig a cél a "játékos egymásra figyelés" elérése.

A programokat világhírű előadók és előadások töltik meg magas színvonalú művészeti értékkel, például Willi Dorner: Bodies in urban spaces performansza a városi terek és az ember viszonyáról, magyar táncosokkal. Magyarország egyik legismertebb vizuális műhelye, a Kiegészítő rendhagyó vizuális kalandra invitálja az érdeklődőket a Bartók-negyed egy jelenleg üresen álló üzlethelyiségébe. Az egykori Szonáta kávézó terében kiállított interaktív videóinstalláció a klasszikus mű-befogadó helyzetet kifordítva a látogatókat aktív részvételre hívja. A Noisebox látogatója személyesen részt vesz az alkotási folyamatban. Egy analóg dobfelszerelés megszólaltatójaként egy programozott virtuális valóságot irányíthat

mozdulataival, az általa keltett zajokon keresztül pedig újra élheti gyermeki ösztöneit a szabadjára eresztett hangok birodalmában. A Kiegészítő Izzók számos nemzetközi meghívásnak tett eleget, bevetítették már többek között a New York-i Guggenheim Múzeumot, a Lille-i Operaházat és a budapesti Gellért-hegyet is.

A Secret Mapping Experiment használaton kívüli épületeket, gigantikus építészeti mesterműveket, gépeket és természeti képződményeket öltöztet különleges fénykosztümbe. Ezúttal a Bartók-negyed egy üresen álló loft-labirintusa mutatja meg új arcát és ad otthont elsőként az elmúlt években megvalósított fénytérmanipulációs projektek fotódokumentációs anyagának, mely Besnyő Dániel: Pontfelhőből álló terek című projection mapping installációjával kiegészülve nyújt egyedi térélményt a látogatóknak.

A helytörténeti programok részeként az érdeklődők részt vehetnek helytörténeti sétán a Budasteppelel, Múteremsétán Schneller Jánossal, a város játékos felfedezésén az Urbangoval, Ostromséta a Bartók Béla úton 1944-45 címmel pedig II. világháborús túlélők mesélnek Budapest ostroma alatt átéltekről. Interaktív városi hangjáték, képzőművészeti vacsoraprojekt, interaktív homlokzatvetítés is gazdagítja a programokat, emellett a fesztiválózó a Slam Poetryn vehetnek részt a Hadik Kávéházban, társasjátékozhatnak és kalandjátékban tesztelhetik vállalkozókedvüket.

TÖRTÉNELMI KITEKINTÉS

1910-ben az akkori Fehérvári út, a későbbi Bartók Béla út mellé költözik a Budapesti Műszaki Egyetem, ami hosszú távon meghatározza a környék milliójét. Az újonnan kiépülő Bartók Béla út legfontosabb helye a Hadik kávéház, itt gyűlik össze a kor kulturális életének krémje, Karinthy és Kosztolányi, Rejtő Jenő és Móricz Zsigmond. A Kádár-korszakban a Hadik szerepét az itt nyíló kollégiumok töltik be, a Bercsényi utcában működik a Bercsényi Gödör Klub, ahol Koncz Zsuzsa és az Illés mellett koncertezik a Sirius, de bemutatják Erdély Miklós munkáit és itt készülnek Hajas Tibor performanszai. A 80-as években a hely az underground fontos helyszíne, rendszeresen fellép itt a Vágtázó Halottképek és az Európa Kiadó. A rendszerváltás után a képzőművészet fontos helyszíne lett a B32 galéria St.Auby Tamás majd Tatai Erzsébet vezetésével. A 2010-es években a Bartók Béla út és környéke ismét felpezsdült: újra nyílt a Hadik kávéház és a Szatyor, megújult a B32 Galéria és Kultúrtér, több galéria és kreatív központ tette át ide a székhelyét.

<http://www.bartoknegyed.hu/>

VIDEÓ - Kulisszatitkok a Bartók-negyed alkotóműhelyeiből:

<https://www.youtube.com/watch?v=eJiCU4ixaWE>

<https://www.youtube.com/watch?v=IXR8eEj5stE>

<https://www.youtube.com/watch?v=Pm4FWRvqg4A>

VIDEÓ: Willi Dorner: Bodies in urban spaces:

https://www.youtube.com/watch?time_continue=1&v=z-eBvR-YwY0

VIDEÓ - Noisebox:

<https://www.youtube.com/watch?v=l7yyKJmbaEc>

<https://www.youtube.com/watch?v=TTBpFAFaQS4>

HÁTTÉRINFORMÁCIÓ

Eleven Blokk Művészeti Alapítvány

Az Eleven Blokk Művészeti Alapítvány inkubátorterületet hozott létre Újbuda belső részén. Új kulturális, művészeti és közösségi aktivitásokat szervez a városrészbe, hogy elősegítse az itt élők identitásának erősödését, hogy térhasználati módokat teremtsen, és hidat építsen a területen található különböző csoportok között (helyi lakók, diákok, idelátogatók, helyi vállalkozók, helyi és fővárosi intézmények, egyetemek, döntéshozók).

Az Európai Unió Creative Spirit URBACT programjáról

A 2002 óta működő URBACT Program – amely az első európai területi együttműködési program – a fenntartható városfejlesztés érdekében megvalósuló tapasztalatcserét és tanulást támogatja. A program felhívására létrejövő európai városhálózatok tagjai egy-egy közösen választott problématerületre fókuszálva dolgozzák ki akciótervüket a helyi társadalmi szereplők bevonásával. Újbuda Önkormányzata 2016 óta vesz részt a programban, amiben 9 európai várossal osztja meg tapasztalatát a kulturális városi revitalizációról.

Az Ablak a Bartókra – Helytörténeti fesztivál együttműködő partnerei: Placc Fesztivál; Let it Be! Art Agency; Szentimrevárosi Egyesület; B32 Galéria és Kultúrtér; Hadik Kávéház; Játzóház Projekt; Meetlab; Erődítés Történeti Egyesület